

Esityslista 15.02.2021/Asianro 21

Tolvan paliskunnan valitusperusteluissa mainitaan:

”Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaisestimaakuntakaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja edellyttämiin tutkimuksiin ja selvitykseen. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuurilliset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla arvioidaan olevan olennaisia vaikutuksia.”

”Mainitut seikat huomioitaessa maakuntakaava ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ratkaisu ovat suoraan ennakkoratkaisun KHO 2016:14 vastaisia. Hyväksytyt 3. vaihemaakuntakaavan selvitykset eivät näin ollen ole riittäviä ja maakuntakaava on tältä osin maankäyttö- ja rakennuslain vastainen.”

”Maaningan tuulivoimahanke on alun perin ollut maakuntakaava luonnoksessa selvitysalueena (se) mutta maakuntavaltuustolle esiteltyyn ehdotukseen se oli kaavaprosessin aikana yllättäen muutettu tuulivoima-alueeksi tv-1 -merkinnällä. Tämä on tapahtunut kesken asian selvittämisen ilman tarvittavia todellisia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia selvityksiä, joihin kyseinen kaavamuuos voisi perustua.”

Katson valitusperustelut oikeiksi.

Viitataan YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIOON **asiassa C-215/06**, jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 11.5.2006.

” Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteessaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Irlanti ei ole noudattanut tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY (EYVL L 175, s. 40), sellaisena kuin se oli ennen siihen 3.3.1997 annetulla neuvoston direktiivillä 97/11/EY (EYVL L 73, s. 5) tehtyjä muutoksia tai niiden tekemisen jälkeen, 2 ja 4 artiklan sekä 5–10 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut kaikkia tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen,

- *että direktiivin 85/337/ETY soveltamisalaan kuuluvat hankkeet ennen niiden täydellistä tai osittaista toteuttamista tutkittaisiin ympäristövaikutusten arviointitarpeen selvittämiseksi ja että niiden vaikutukset arvioitaisiin tämän direktiivin 5–10 artiklan mukaisesti silloin, kun niillä niiden laadun, koon tai sijainnin vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia ja*
- *että ennen kuin Galwayn maakunnassa sijaitsevan Derrybrienin tuulivoimalan rakentamiseen ja siihen liittyviin toimintoihin myönnettiin luvat ja ennen kuin työt toteutettiin, niistä olisi tehty hankkeen ympäristövaikutusten arviointi direktiivin 85/337 5–10 artiklan mukaisesti.”*

Katsone viitaten EU tuomioistuimen edellä kuvattuun tuomioon, että samalla tavalla on Maaningan tuulivoimalahankkeen ympäristövaikutukset on määritetty direktiivin 85/337 5-10 artikkelien vastaisesti puutteellisesti maisema-arvoihin, luontovaikutuksiin ja

kuusisaamelaiseen (metsäsaamelaiseen) poroelinkeinoon aiheutuvien vaikutusten osalta, jonka vuoksi Tolvan paliskunnan valitus tulee hyväksyä.

Painotan lisäksi, että kaavoituksien ja YVA prosessien jälkeen kaikkia tuulivoimaloiden korkeutta on suuresti korotettu ja paikkoja liikuteltu voima-alue rajausten ulkopuolelle, siten, että niillä on myös merkittäviä luonto, maisema sekä poronhoitovaikutuksia eikä niitä ole käsitelty YVA:ssa eikä kaavoituksissa. Näiltäkin osalta YVA ja kaavoitukset eivät ole enää todellista tilaa käsitteleviä, joten YVA ja kaavoitukset tulisi toteuttaa uudestaan todellista kuvaa kuvaavaksi.

On lisäksi todettava, että Posion matkailuyrittäjät vastustavat Riisitunturin kansallispuiston ja Kitkajärven kansallismaisema-alueen väliin tulevaa Maaningan suurtuulipuistoa. Ympäristöministeriö on 2020 esittänyt aluetta valtakunnallisesti merkittäväksi maisemaksi eikä tätäkään asiaa ole huomioitu YVAssa ja kaavoituksessa.

Katsonkin, ettei Riisi-Kitka-Ruka-Oulanka-Maaninka matkailu-, luonto ja kansallismaisema-alueen sekä perinteisten luontaiselinkeinojen tulevaisuuden kannalta järkevää enää puoltaa maakuntahallituksenkaan puolelta hanketta. Varsinkaan kun maakuntahallituksen jäsenillä ja virkahenkilöillä on keskusteluissa ilmennyt puutteelliset tiedot alueen kulttuuriperinnöstä, perinteisten elinkeinojen kylille tuomasta elinvoimasta, maisemista, maastosta ja luontoarvoista. Siten mielestäni Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallinto ei ole legitiimi taho päättämään perinteisen lapinkylän maankäyttöön ja nautintaan liittyvässä asiassa. Maakuntahallituksen tulee kannattaa Tolvan paliskunnan valitusta. Lisäksi olisi hyvä muistaa, että Maaningan alue on alunperin Kitkan saamelaiskylän aluetta ja kuului alunperin Posioon, ollen Kitkalaisten ja Maaninkalaisten nautinta-alueita eränkäyntiin ja poronhoitoon. Kuusamosta ja Kitkajärveltä löytyykin yhdet keskeisimmistä Ruotsi-Suomen oikeustapauksista koskien nautinta, kalastus ja hallintaoikeuksia sekä maa- ja vesioikeuksia; missä osoitetaan, että kalastuksen ja maankäytön suhteen päätösvalta on lapinkylisen saamelaisilla ja heidän perillisillään. Tästäkin näkökulmasta on vastoin hyvää hallintokulttuuria ja perinteisten elinkeinojen kunnioitusta, että kaukainen Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallinto edistää Kitkan Tolvan lapinkylän / poropaliskunnan alueelle maankäyttöä joka pilaa ja tuhoaa perinteisten elinkeinojen mahdollisuuksia toimia erämaisella alueella sekä eikä kunnioita heidän perinteisen elinkeinon kielteistä kantaansa alueen maankäytön suhteen. Muistutan, että jo 1690 luvun lin kesäkäräjillä päätettiin, että Kitkajärven seudulla päätäntävalta kuuluu Kitkan saamelaisille, joiden perillisiä yhä asuu alueella perinteisiä elinkeinoja harjoittaen.

Liitteen kartta Kuusisaamelaisten alue Kuusamo - Lappmark 1775

